

AB 2*0763

DIARIE NR 15477

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

23 AUG 1936

Betänkande och Förslag
till

Vällsta-Svartinge torrlägningsföretag

i Ed och Sollentuna socknar
och Stockholms län.
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1936 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

KOSTNADSFÖREL

Fastighet	Registernummer	Mantal	Ägares namn	Sökande	Ej sökande
<u>Ed socken</u>					
Västra	1 ⁴	0.0574	P. F. A. Olafsson	/	
"	1 ³	0.5597	S. A. Mattsson	/	
<u>Sollentuna socken</u>					
Isarlinge	5 ⁵ 5 ⁵ 5 ⁵	1/32	Tor A. Haggbergs stiftelse	/	
"	3 ² 3 ³ 3 ³	3/8	" " "	/	
Överby	1' 2' 3'	1/4 1/2	C. O. Nordgren	/	
Broda	1'	1/4	C. A. Eriksson	/	
Skillinge	1' 2' 3'	1/2 1/2 1	Svenska Jästfabriks AB	/	
Hjörkliden	2'	ans.	Polinder Fabriks Aktiefabrik Lundin	/	

ÖRELNINGSLÄNGD

Ej sökande	Värde före företaget		Värde efter företaget		Förbättrings-värde		Deltager i kostnaden					
	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	med procent	för torr-läggningen med		för förrättningen med		
								kr.	öre	kr.	öre	
1	1735	80	2024	-	288	20	1.59	240	64	10	88	
1	13850	10	21289	40	7439	30	40.95	6197	62	280	13	
1	1670	90	3460	60	1789	70	9.85	1490	76	67	38	
1	1229	-	2654	-	1425	-	7.85	1188	06	53	70	
1	4446	40	8733	90	4287	50	23.60	3571	77	161	44	
1	1610	-	2895	-	1285	-	7.07	1070	01	48	36	
1	461	60	859	60	398	-	2.19	331	45	14	98	
1	1108	80	2361	-	1252	20	6.90	1044	29	47	20	
	26112	60	44277	50	18164	90	100.00	15134	60	684	07	

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bätnad som vinn genom av dikeringen uppkommande jordförbättring.

Välskr den 17 februari 1936

Nils Risberg

Staten Landbruksingenjör

E. Östman

E. J. Jansson

Repräsentande gods män

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bätnad som vinner genom av dikeringen uppkommande jordförbättring.

Välsatt den 17 februari 1936

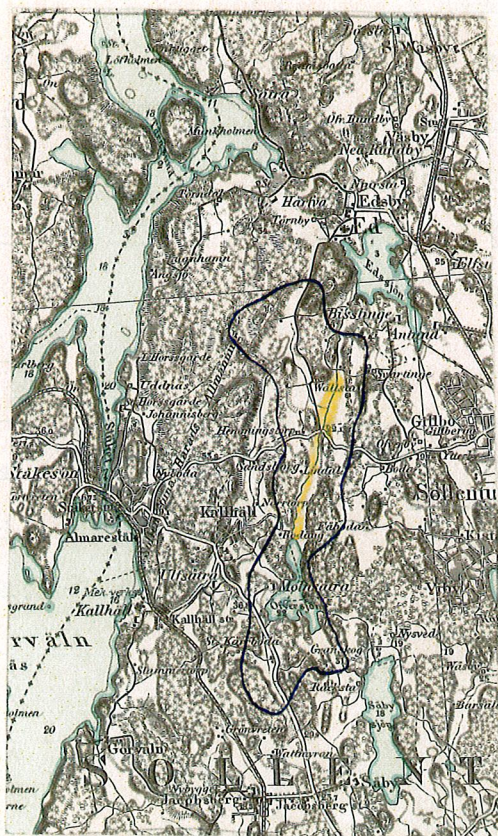
Nils Risberg

Staten Lantbruksingenjör

C. Östman

C. J. Jansson

Biträdande gods män



U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande förbättrad utdikning av mark tillhörande Vällsta i Ed socken samt Svartinge, Överby, Boda, Skillinge och Björkliden i Solentuna socken och Stockholms län, avgivet vid sådan syneförrättning, som omförmäles i vattenlagen 10 kap. 32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring 2 km. söder om Eds kyrka varifrån det sträcker sig omkring 3.0 km. i sydlig riktning. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdet markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 47,68 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något nämgivet vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen

den 13 april 1922 med nr:ris 61-129 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Länsstyrelsens resolution av den 18 november 1935 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som vattenavledning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Vällsta-Svartinge torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden, som omförmälas i Vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröfver upprättats. För områdets avdämning föreslås upptagande av det avlopp som å plankarten betecknats med A-B-C. Avloppet har jämväl markerats med tvenne jämlöpande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har för sträckan A-B beräknats till 0.6 km^2 . Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maxilavrinningen beräknats till 100 liter pr. sek. och km^2 och medelavrinningen till 10 liter pr. sek. och km^2 . Maximivattenmängden skulle sålunda bliva $0.96 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och medelvattenmängden $0.10 \text{ m}^3/\text{sek.}$

För detta avlopp föreskrives följande dimensioner

a) sträckan A-1+50

Bottenlutning 1.0:1000

Bottenbredd 1.0 meter

Sidolutning 1:1.5

b) sträckan 1+50-4

För denna sträcka föreskrives täckt ledning av 90
cm. cementkulvert i lutning 3.4:1000. Vid in- och utlopp för-
stärkes ledningen på sätt ritningen utvisar och förses med 4 st.
inspektionsbrunnar i läge som såväl plan- som profilritningen ut-
visar. För inspektionsbrunnarna är särskild ritning upprättad.
Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 1.0 meter tjockt
jordlager.

c) sträckan 4+8+46

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 1.0 meter

Sidolutning 1:1.5

d) sträckan 8+46-13

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.70 meter

Sidolutning 1:1.5

e) sträckan 13-24+50

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.50 meter

Sidolutning 1:1.5

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden

kanne avböras vid ett vattendjup av omkring 0.90 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av omkring 0.30 meter.

Avloppets djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företags utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av sändenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvügningspälarna angivna, varjämte höjden öfver det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgå i öfrigt av de upprättade sektionerna samt av grävningstabellen.

Broar.

I kostnadsförslaget har upptagits det antal broar som skola ombyggas på grund av företags utförande. Desamma skola ombyggas på torrlägningsföretags bekostnad på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Träbroarna anordnas så att å alla ytor där trä ligger mot trä lägges näver eller tjärpapp.

Avloppet korsar allmän väg vid 13+1. Bron för landsvägen utgöres av 1.2 m. kulvert och skall icke ändras. Den gamla landsvägsbron skall borttagas och skall densamma rivas genom vägstyrelsens försorg utan kostnad för torrlägningsföretaget. Torrlägningsföretagets styrelse skall underrätta vederbörande vägstyrelse minst 2 månader innan arbetet med brons rivning skall påbörjas. Efter den sålunda angivna tiden skall bron vara riven inom 1 månad.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ågofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nitavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

På ingen överenskomst angående kostnader-
nas fördelning lämpligen kannt träffas, har ågogradering varit nödvändig och har densamma verkställt efter följande grunder.

Genom borrning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ågofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ågofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ågofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,5 meter över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjd, ansetts hava torrlägningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrlägningsynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt. Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torr-

lagda höföfigurer i kolumn 13 av värderingslängden.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrlägnings-synpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppflutning" omnämnda kurvan ansetts ur torrlägnings-synpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företags utförande vinnor någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skördere-sultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdåge till den försumpande vattenytan i av-loppen, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdåge över sagda vattenytan. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderings-längdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet

eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängden kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytimnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 47,68 hektar.

Dess blivande värde utgör	kronor	44.277,50
" nuvarande " "	"	<u>26.112,60</u>
Förbättringsvärde sålunda	"	18.164,90

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till Länsstyrelsen erläggas en avgift av 1.50 kronor för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 18.164,90 kronor skall till Länsstyrelsen erläggas ett belopp av 27,24 kronor

och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas Länsstyrelsen.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppets utvidgning föreskriva synmännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synmännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd här för upprättats och omfattar denna ersättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda, eller om vallarna bortföras, ersättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas till icke deltagare innan arbete å hans mark företages till övriga i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna. I ersättningsbeloppen skall verkställas den jämkning som förhållandena kunna påkallas.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla de uppkastade jordvallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortskärning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos länstyrelsens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av såkt anstånd bestämde tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande.

varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synkostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrätningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Firpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för

kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola nog bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, varå fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärras desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vattenlagen.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skuligt medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall, om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såvill med hänsyn till plan- som profilritningen och vår börjas efter den 1 maj 1936 och skall vara fullbordat senast före den 1 november 1938. Har företaget icke bragts till slut inom nysannunda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulde uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol

före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikeyningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmällas till Länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Länsstyrelsen. Jämlikt vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina åtgärden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid silan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avloppets kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock

minst på var förtjonde meter genomsläpas för att boreda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingenjör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter var t annat år samt så ofta det dessomellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som gäller för kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete åger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande. De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsslots m.m.

Dämning, anläggning av vattningsslots i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp må på inga villkor göras eller tälas och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall saksägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen

ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden besvär inlämnats till Vattendomstolen.

Vällsta den 17 februari 1936

Nils Risberg

Statens Lantbruksingenjör.

C. Östman

C.J. Jansson

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

S. Holm

H. Andersson

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap. 85 § vattenlagen föreskrivna tid hos vattendomstolen anförda öfver den syneförrättning, vid vilken förestående utlåtande afgivits; betygar Stockholm i Österbygdens vattendomstols kansli den

Ex officio:

Rätt avskrivet betyga: